

БҰЙРЫҚ

ПРИКАЗ

30.03.2022 № 82

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық бекіту туралы

ҚР Үкіметінің 2021 жылғы 31 мамырдағы №358 қаулысымен бекітілген жобалық басқаруды жүзеге асыру қағидаларының 56-тармағына сәйкес, "сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл" төртінші блогын іске асыру мақсатында, **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитетінің "Резерв" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық №1 қосымшаға сәйкес бекітілсін.

2. Кадр жұмысы басқармасы осы бұйрықты кәсіпорынның барлық қызметкерлеріне жеткізсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау кәсіпорынның кеңесші-комплаенс-офицеріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Бас директор

Қ. Бишімов

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитетінің "Резерв" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық

1-тарау. Қолдану саласы

1. Осы Нұсқаулық сыбайлас жемқорлық бағытындағы іс-әрекеттерге не жататынын айқындайды, сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай туындаған жағдайда Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитетінің "Резерв" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны (бұдан әрі - *Кәсіпорын*) қызметкерлерінің іс-қимыл тәртібін белгілейді.

2. Осы құжат Кәсіпорынның барлық құрылымдық бөлімшелері мен филиалдарының және оның қызметкерлерінің танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.

3. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең төменгі қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеуші ретінде қарастырылмауға тиіс.

2-тарау. Терминдер

4. Нұсқаулықта қолданылатын негізгі ұғымдар мен қысқартулар:

- **Сыбайлас жемқорлық** - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы үшінші тұлғалар үшін артықшылықтар, сондай-ақ игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы осы адамдарға пара беру.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл-сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі,

сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарларын жою жөніндегі қызметі.

- **Коммерциялық параға сатып алу** - коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сол сияқты өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүддесі үшін қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін оған мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету.

- **Басшылар** - басқармалар мен бөлімдердің бастықтары, сондай-ақ Кәсіпорын филиалдарының директорлары.

- **Мүдделер қақтығысы** - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін.

- **Пара** – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адам не оған теңестірілген адам немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам не лауазымды адам, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамы жеке өзі немесе делдал арқылы алатын ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда.

- **Параны қорқытып алу** - адамның пара берушінің немесе оның атынан өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін әрекеттер жасау қатерімен параны талап етуі не құқық қорғау мүдделері үшін зиянды салдардың алдын алу мақсатында ол пара беруге мәжбүр болатын жағдайларды қасақана жасауы.

3-тарау. Жалпы ережелер

5. Қазақстан Республикасында пара алу және беру жөніндегі іс-әрекеттер заңға қайшы және Қылмыстық кодекс пен Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің қолданылу аясына жатады.

Егер ақша, өзге мүлік, материалдық қызмет көрсету түріндегі мүліктік пайда лауазымды адамның келісімімен оның туыстары мен жақындарына берілсе не егер ол бұған қарсылық білдірмесе және өзінің қызметтік өкілеттігін пара берушінің пайдасына пайдаланса, лауазымды адамның іс-әрекетін пара алу деп саралау керек.

Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген заңдарға сәйкес пара беру және коммерциялық параға сатып алу нысанасы ақшамен, бағалы қағаздармен және өзге де мүлікпен қатар өтеусіз көрсетілетін, бірақ ақы төлеуге

жататын мүліктік сипаттағы пайда болуы мүмкін (*туристік жолдамалар беру, пәтерді жөндеу, саяжай салу және т.б.*).

Мүліктік сипаттағы пайда деп, атап айтқанда, бірақ мұнымен шектелмей: берілетін мүліктің құнын төмендету, жалдау төлемдерін азайту және т. б. түсіну керек.

6. **Пара алу және пара беру**, бір қылмыстық модельдің екі түпкілікті жағы егер пара туралы айтатын болсақ, бұл пара алатын (пара алушы) және оны беретін (пара беруші) бар екенін білдіреді.

7. **Пара алу** – ең қауіпті лауазымдық қылмыстардың бірі, әсіресе егер оны адамдар тобы жасаса немесе бопсалаумен бірге жүрсе, ол лауазымды адамның заңды немесе заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін артықшылықтар мен артықшылықтар алудан тұрады.

8. **Пара беру** - лауазымды адамды заңды немесе заңсыз әрекеттер (әрекетсіздік) жасауға көндіруге, не берушінің пайдасына, оның ішінде жалпы қамқорлығы немесе қызмет бабында бетімен кетушілік үшін қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға бағытталған қылмыс.

9. Пара нысандары мынадай болуы мүмкін:

- заттар, ақша, оның ішінде: валюта, банктік чектер және бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомашиналар, тамақ өнімдері, бейнетехника, тұрмыстық аспаптар және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, қала сыртындағы үйлер, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүлік;

- пайдасы: емдеу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаторийлер мен туристік сапарлар, шетелге сапарлар, ойын-сауық және басқа шығындарды ақысыз немесе төмендетілген бағамен төлеу.

- параның бүркемеленген түрі-жоқ борышты өтеу түріндегі банктік қарыз, төмен бағамен сатып алынған тауарларды төлеу, тауарларды жоғары бағамен сатып алу, пара алушыға, оның туыстарына, достарына жалақы төлей отырып жалған еңбек шарттарын жасасу, жеңілдікті кредит алу, дәрістер, мақалалар және кітаптар үшін қаламақыны асыра төлеу, казинодағы "кездейсоқ" ұтыс, қарызды кешіру, жалдау ақысын азайту, несие бойынша пайыздық мөлшерлемелерді арттыру және т. б.

10. Мүдделер қақтығысын болғызбау немесе реттеу туралы шектеулерді, тыйым салуларды және талаптарды, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру мақсатындағы өтініштер туралы жұмыс берушінің өкілін хабардар ету міндетін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында белгіленген өзге де міндеттерді сақтау маңызды.

Айта кету керек, кейбір сөздерді, өрнектер мен қимылдарды басқалар пара беру туралы өтініш (ескертү) ретінде қабылдауы мүмкін.

Мұндай өрнектерге мыналар жатады, мысалы,

- "Мәселені шешу қиын, бірақ мүмкін";

- "Рахметті сіз нанға жақпайсыз";
- "Келісерміз";
- "Күшті дәлелдер қажет";
- "Параметрлерді талқылау керек";
- "Ал, біз не істейміз?" және т. б.

Ұйымдардың өкілдерімен және азаматтармен, әсіресе олардың пайдасына лауазымды тұлғалардың шешімдері мен іс-әрекеттеріне байланысты белгілі бір тақырыптарды талқылау пара беру туралы өтініш ретінде де қабылдануы мүмкін.

Мұндай тақырыптардың қатарына, мысалы,

- жалақының төмен деңгейі және қандай да бір мұқтаждықтарды іске асыруға ақша қаражатының жетіспеуі;
- қандай да бір мүлікті сатып алу, қандай да бір қызметті алу, туристік сапарға шығу ниеті;
- лауазымды тұлғаның туысқандарында жұмыстың болмауы;
- лауазымды тұлғаның балаларының білім беру мекемелеріне түсу қажеттілігі және т. б.

Лауазымды адамнан келетін белгілі бір ұсыныстар, әсіресе егер олар ұйымдардың өкілдеріне және пайдасы олардың шешімдері мен әрекеттеріне байланысты азаматтарға бағытталған болса, пара беру туралы өтініш ретінде қабылдануы мүмкін. Бұл мұндай ұсыныстар жақсы ниетпен туындаған және шенеуніктің жеке пайдасына байланысты болмаған жағдайда да мүмкін. Мұндай ұсыныстарға, мысалы, ұсыныстар кіреді:

- лауазымды тұлғаға және (немесе) оның туыстарына жеңілдік беру;
- анықталған бұзушылықтарды жою, мемлекеттік келісімшарт шеңберінде жұмыстарды орындау, қажетті құжаттарды дайындау үшін нақты компанияның және (немесе) сарапшылардың қызметтерін пайдалану • ;
- нақты қайырымдылық қорына ақша салу;
- нақты спорт командасын қолдау және т. б.

11. Сыбайлас жемқорлық бағытындағы және коммерциялық параға сатып алудың ықтимал жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық қағидалары бойынша ұсынымдар.

Арандату:

Қызметке жүгінген азаматтар, Кәсіпорынның және оның құрылымдық бөлімшелері мен филиалдарының қызметін тексеруді жүзеге асыратын лауазымды тұлғалар тарапынан ықтимал арандатуларды болдырмау үшін:

- келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (*киім, портфель, сөмке және т. б.*) қараусыз қалдырмау;

- келуші жұмыс орнында немесе жеке заттарында кеткеннен кейін қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда, ешқандай дербес іс-қимыл жасамай, дереу тікелей басшысына хабарлау.

Пара бопсалау:

- параны және/немесе коммерциялық параны қабылдаудан бас тартуға дайындық немесе үзілді-кесілді түрде бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте мұқият, сыпайы, жалбақтаусыз әрекет етіңіз;

- Сізге ұсынылған шарттарды мұқият тыңдап және есте сақтаңыз (*сомалардың мөлшері, тауарлардың атауы және қызметтердің сипаты, параны беру мерзімдері мен тәсілдері, коммерциялық параға сатып алу нысаны, мәселелерді шешу реттілігі*);

- пара және/немесе коммерциялық параға сатып алу затын беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге дейін ауыстыруға тырысыңыз және келесі кездесу үшін сізге жақсы таныс орын ұсыныңыз;

- әңгіме барысында бастама көтермеңіз, көбірек "қабылдауға жұмыс жасаңыз", сұхбаттасушыға, сізге мүмкіндігінше көп ақпарат беріп, "сөйлесуге" мүмкіндік беріңіз;

- сіз пара беруге немесе коммерциялық параға сатып алуға келісім берген жағдайда, сіздің мәселенізді шешудің кепілдіктері туралы сұраңыз;

- осы факті туралы жоғары тұрған басшылыққа қызметтік жазба түрінде баяндаңыз;

- дайындалып жатқан қылмыс туралы жазбаша немесе ауызша хабарламамен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға не 1424 Call-орталығына жүгініңіз.

12. Мүдделер қақтығысы:

- мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият болыңыз;
- мүдделер қақтығысы туындауының кез келген мүмкіндігіне жол бермеу бойынша шаралар қабылдаңыз;
- туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы Сізге белгілі болған сәтте өзінің тікелей бастығына жазбаша нысанда хабарлаңыз;
- тікелей басшының келісімі бойынша туындаған мүдделер қақтығысын еңсеру бойынша шаралар қабылдаңыз;
- мүдделер қақтығысы тарапы болып табылатын қызметкердің қызметтік жағдайын, оны белгіленген тәртіппен лауазымдық міндеттерін орындаудан шеттетуге дейін өзгертуге құқылы және (немесе) мүдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартуы;
- қызметтік тәртіпті сақтау және мүдделер қақтығысын реттеу бойынша комиссия құру.

Әр адам өз шешімін еркін таңдай алады. Бірақ еркін адам ретінде ол қылмыстың жазалануы керек екенін түсінуі тиіс.

4-тарау. Егер сіз сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру туралы шешім қабылдасаңыз, сіздің іс-қимылдарыңыз мынадай болады

13. Сіз өз қалауыңыз бойынша ауызша немесе жазбаша өтінішпен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталығына жүгіне аласыз.

14. Сыбайлас жемқорлық сипатындағы құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі жасырын жүгіну болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші анонимділікке байланысты жауап ала алмайды, ал қылмыс туралы жасырын өтініштің өзі, мұндай өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер бар жағдайларды қоспағанда, қылмыстық іс қозғауға себеп бола алмайды.

15. Параны қорқытып алу жағдайында Сізге сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгіну және сізден параны немесе коммерциялық параны қорқытып алу фактісі туралы өтініш жазу қажет, онда мыналарды нақты көрсету қажет:

- лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекеменің атауы) сізден пара талап етеді немесе коммерциялық құрылымдар өкілдерінің қайсысы сізді пара алуға итермелейді;
- бопсаланатын параның (параға сатып алудың) сомасы мен сипаты қандай;
- қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін Сізден пара талап етіледі немесе коммерциялық параға сатып алу жасалады;
- параны тікелей беру қай уақытта, қай жерде және қалай жүргізілуі тиіс немесе коммерциялық параға сатып алу жүзеге асырылуы тиіс.

5-тарау. Сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай кезіндегі қызметкерлердің іс-қимыл алгоритмі

16. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінумен қатар қызметкерлер осы Нұсқаулыққа сәйкес Кәсіпорын басшылығына хабарлау бойынша шаралар қабылдауы тиіс.

Бекітілген штаттық құрылымға сәйкес сыбайлас жемқорлық қылмыстары және сыбайлас жемқорлық сипатындағы белгілері бар жағдайлар анықталған және/немесе кездескен жағдайда барлық қызметкерлердің іс-қимылының келесі алгоритмі әзірленді:

Кәсіпорынның орталық аппаратының қызметкерлері

- Кәсіпорынның орталық аппараты құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлері жетекшілік ететін Бас директордың орынбасарына және Комплаенс-офицерге баяндауы тиіс;

- жетекшілік ететін орынбасарлар Комплаенс-офицермен бірге Бас директорға хабарлауы тиіс.

Кәсіпорын филиалдарының қызметкерлері

- филиал қызметкерлері филиал директорына хабарлауы тиіс;

- филиал директорлары бас директорға және Комплаенс офицеріне есеп беруі тиіс.

Бұл ретте, қызметкерлер мүмкіндігіне қарай өздерінің дәлелдері бойынша (куәлар, құжаттар, хат алмасу, оның ішінде мессенджерлер арқылы, аудио және бейне материалдар және т.б.) дәлелдемелік базаны ұсынады және оны алгоритмге сәйкес уәкілетті органға да, жоғары тұрған басшылыққа да береді.

6-тарау. Бағыныстылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылығы үшін басшылардың жауапкершілігі

17. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шараларды күшейту мақсатында қарамағындағылар сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық параға сатып алуды және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарды өз лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жасаған және олардың кінәсі сотта дәлелденген болса, олардың басшыларының жеке жауапкершілігін көздейтін норма көзделген.

18. Кәсіпорын жұмыскері өзінің функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық сатып алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылық фактілері бойынша қылмыстық қудалау шеңберіне тартылған жағдайда, осы жұмыскер ҚР Еңбек кодексіне сәйкес сотқа дейінгі тергеп-тексеру жүргізу кезеңінде өзінің лауазымдық міндеттерін орындаудан шеттетіледі. Бұл қызметкердің тікелей басшысы қызметкерді өз міндеттерін орындаудан шеттету үшін тиісті шаралар қабылдауға міндетті.

19. Тәртіптік жауапкершілік мыналарды қамтиды:

- ескертулер;
- сөгіс;
- қатаң сөгіс;
- Еңбек кодексінде көзделген негіздер бойынша жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу.

Басшы өзінің тікелей бағынысындағы қызметкерге қатысты заңды күшіне енген соттың айыптау үкімі болған немесе ақталмайтын негіздер бойынша қылмыстық істі қысқарту туралы шешім қабылдау (рақымшылық жасау, іс жүзінде өкіну, тараптардың татуласуы және т.б.) кезінде жұмыстан шығаруға өтініш беруге тиіс.

Жұмыстан шығаруға өтініш Бас директордың атына не басшыны лауазымға тағайындаған жауапты тұлғаға беріледі. Жұмыстан шығару және тәртіптік жаза шығару туралы шешім қабылдау осы лауазымға басшыны тағайындаған адамның құзыреті болып табылады.

Басшының орнынан түсу мерзімі оның тікелей бағынысындағы қызметкерге қатысты соттың айыптау үкімі заңды күшіне енгеннен кейін немесе ақталмайтын негіздер бойынша қылмыстық істі қысқарту туралы шешім қабылданғаннан кейін күнтізбелік 10 күнді құрайды.

20. Тікелей бағыныстағы қызметкерлер мыналар:

Кәсіпорынның орталық аппараты

- Бас директор үшін – оның орынбасарлары, аппарат басшысы, кеңесші – комплаенс-офицер және филиал директорлары;
- Бас директордың бірінші орынбасары үшін - Технологиялық қамтамасыз ету және есеп басқармасының бастығы, Бухгалтерлік есеп басқармасының бастығы, Экономика және қаржы басқармасының бастығы;
- Бас директордың орынбасары үшін – Жедел басқару басқармасының бастығы, Ақпараттық технологиялар басқармасының бастығы;
- Бас директордың орынбасары үшін – Материалдық-техникалық қамтамасыз ету басқармасының бастығы, Жобаларды сүйемелдеу басқармасының бастығы, әкімшілік-шаруашылық бөлімінің бастығы;
- аппарат басшысы үшін - Кадр жұмысы басқармасының бастығы, Құқықтық қамтамасыз ету басқармасының бастығы, Құжаттамалық қамтамасыз ету басқармасының бастығы, Мемлекеттік сатып алу басқармасының бастығы;
- Технологиялық қамтамасыз ету және есепке алу басқармасының бастығы үшін - технологиялық қамтамасыз ету бөлімінің бастығы, материалдық құндылықтарды есепке алу бөлімінің бастығы;
- Жедел басқару орталығының бастығы үшін – жұмылдыру жұмысы, АҚ және ТЖ бөлімінің бастығы және қауіпсіздік бөлімінің бастығы;
- құрылымдық бөлімшелердің басшылары үшін - Басқарманың барлық қызметкерлері.

Кәсіпорынның Филиалдары

- филиал директоры үшін - бөлім басшылары;
- бөлім басшылары үшін - бөлімнің барлық қызметкерлері.

21. Тікелей бағынысты қызметкер сыбайлас жемқорлық сипатындағы құқық бұзушылық жасаған кезде басшы осы лауазымға тағайындалған күннен бастап 3 ай өткен соң дербес жауапты болатынын назарға алу қажет.

Бұл ретте, жоғарыда көрсетілген жауапкершілік "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 24-бабына сәйкес тікелей бағынысты адам жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы дербес хабарлаған басшылыққа қолданылмайды.

22. Кәсіпорын қызметкері өзінің функционалдық міндеттерін орындаған кезде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық сатып алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе Кәсіпорын қызметкерлері өзінің функционалдық міндеттерін орындаған кезде сыбайлас жемқорлыққа, коммерциялық сатып алуда және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылда өзге де жәрдем көрсететін қызметкер мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді.

23. Осы Ереже сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы көрінеу жалған ақпарат хабарлаған, заңға сәйкес жауаптылыққа жататын адамдарға қолданылмайды.

24. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, коммерциялық параға сатып алуға және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылға жәрдемдесетін қызметкер туралы ақпарат Кәсіпорын қызметкерлерінің өз лауазымдық міндеттерін орындауы кезінде мемлекеттік құпия болып табылады және заңда белгіленген тәртіппен беріледі. Көрсетілген ақпаратты жария ету заңда белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

7 тарау. Қорытынды ережелер

25. Нұсқаулық Кәсіпорынның Бас директоры бекіткен күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні өткеннен кейін қолданысқа енгізіледі.

26. Нұсқаулыққа енгізілетін өзгерістер/толықтырулар оны Бас директор бекіткен күннен бастап күшіне енеді.